

**Věc C-388/20**

**Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce**

**Datum doručení:**

14. srpna 2020

**Předkládající soud:**

Bundesgerichtshof (Německo)

**Datum předkládacího rozhodnutí:**

23. července 2020

**Žalobce a navrhovatel v řízení o opravném prostředku „Revision“:**

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände  
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

**Žalovaná a odpůrkyně v řízení o opravném prostředku „Revision“:**

Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG

---

**BUNDESGERICHTSHOF (Spolkový soudní dvůr, Německo)**

**USNESENÍ**

[*omissis*] vyhlášeno dne:

23. července 2020

[*omissis*]

ve věci

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –  
Verbraucherzentrale Bundesverband e. V., [*omissis*]

[*omissis*] Berlín,

žalobce a navrhovatele v řízení o opravném prostředku „Revision“

[*omissis*]

proti

Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG, [*omissis*]

Bielefeld,

žalované a odpůrkyni v řízení o opravném prostředku „Revision“,

[*omissis*]

I. občanskoprávní senát Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) rozhodl [*omissis*]

takto:

I. Řízení se přerušuje.

II. Soudnímu dvoru Evropské unie se za účelem výkladu čl. 31 odst. 3 druhého pododstavce a čl. 33 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. 2011, L 304, s. 18; dále jen „nařízení č. 1169/2011“) předkládá žádost o rozhodnutí o těchto předběžných otázkách:

1. Musí být čl. 31 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1169/2011 vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení platí pouze pro potraviny, u nichž je nezbytná úprava, a jsou stanoveny pokyny pro tuto úpravu?
2. V případě záporné odpovědi na první otázku: Je slovním spojením „na 100 g“ v čl. 33 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1169/2011 míněno pouze 100 gramů produktu ve stavu, v němž je prodáván, anebo - přinejmenším také - 100 gramů potraviny po úpravě?

Odůvodnění:

- 1 I. Žalovaná vyrábí mimo jiné balenou potravinu „Dr. Oetker Vitalis Knuspermüsli Schoko + Keks“ a prodává ji na německém trhu v kartonovém obalu ve tvaru kvádru. Boční úzká strana obalu obsahuje pod nadpisem „výživové hodnoty“ údaje o energetické hodnotě a obsahu tuků, nasycených mastných kyselin, sacharidů, cukrů, bílkovin a soli, přičemž tyto hodnoty jsou vztaheny zprvce na 100 g produktu ve stavu, v němž je prodáván, a za druhé na porci potraviny po úpravě sestávající ze 40 gramů tohoto produktu a 60 mililitrů mléka o obsahu tuku 1,5 %. Na přední straně obalu v hlavním zorném poli se opakují údaje o energetické hodnotě a obsahu tuků, nasycených mastných kyselin, cukrů a

soli ve 100gramové porci potraviny po úpravě sestávající ze 40 gramů produktu a 60 mililitrů mléka o obsahu tuku 1,5 %.

2 Žalobce je [omissis] Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e. V. (Spolkový svaz spotřebitelských center a sdružení, Německo) (dále jen „Spolkový svaz“). Podle jeho názoru vzhled produktu žalované porušuje ustanovení nařízení č. 1169/2011 týkající se uvádění výživových údajů na porci tím, že na pohledové straně obalu je uvedena energetická hodnota vztažená nikoliv na 100 gramů produktu ve stavu, v němž je prodáván, nýbrž na 100 gramů potraviny po úpravě.

3 Ve své žalobě podané po neúspěšném upomenutí žalobce navrhuje uložit

žalované [omissis], aby v rámci obchodních praktik pro „Vitalis Müsli“, které je vyobrazeno v [níže reprodukované] příloze K2, upustila od reklamy, resp. nedovolila vedení takové reklamy výživových údajů na jednu porci, aniž by současně uváděla energetickou hodnotu vztaženou na 100 gramů produktu ve stavu, v němž je prodáván, tedy neupraveného produktu.

PRACOVNÍ DOKUMENT



- 4 Mimoto žalobce požadoval úhradu paušálních nákladů ve výši 214 eur navýšených o úroky.
- 5 Landgericht (zemský soud) žalobě vyhověl [*omissis*]. Odvolání žalované vedlo k zamítnutí žaloby [*omissis*]. V opravném prostředku „Revision“, který byl odvolacím soudem připuštěn a jehož zamítnutí žalovaná navrhuje, žalobce trvá dále na svém návrhu.
- 6 II. Úspěch opravného prostředku „Revision“ závisí na výkladu čl. 31 odst. 3 a čl. 33 odst. 2 nařízení č. 1169/2011. Před vydáním rozhodnutí o opravném prostředku je proto třeba přerušit řízení a na základě čl. 267 odst. 1 písm. b) a odst. 3 SFEU předložit Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 7 1. Odvolací soud nepovažoval uplatněné nároky za odůvodněné podle § 8 odst. 1 první věty, § 3 odst. 1, § 3a Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zákon proti nekalé soutěži, dále jen „UWG“) ve spojení s čl. 33 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení č. 1169/2011 a § 12 odst. 1 druhou větou UWG a uvedl následující:
- 8 Ustanovení čl. 33 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011, které jako jediné přichází do úvahy jako základ povinnosti žalované uvádět na přední straně obalu produktu vedle již uvedených výživových údajů navíc jeho energetickou hodnotu ve stavu, v němž je prodáván, podle systematické souvislosti příslušných ustanovení nařízení č. 1169/2011 ve výsledku žádnou takovou povinnost neodůvodňuje. Údaje na boční úzké straně obalu produktu žalované, které nejsou předmětem sporu, slouží ke splnění povinnosti uvádět výživové údaje, kterou stanoví čl. 30 odst. 1 nařízení č. 1169/2011. Údaje uvedené na přední (pohledové) straně obalu jsou naopak opakující se informace ve smyslu čl. 30 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1169/2011. Pokud musí být podle čl. 33 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011 pro případ, že obsah živin a energetická hodnota jsou v těchto opakovaných informacích uváděny pouze na jednu porci, musí být (navíc) uvedena energetická hodnota také na 100 gramů. Na otázku, která v této souvislosti vyvstává, zda - jak je přesvědčen žalobce - je slovním spojením „na 100 gramů“ v čl. 33 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1169/2011 míněno 100 gramů produktu ve stavu, v němž je prodáván, anebo - jak je přesvědčena žalovaná - (také) 100 gramů potraviny po úpravě, je nutno odpovědět v posledně jmenovaném významu.
- 9 Podle čl. 31 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011 se mohou informace o energetické hodnotě vztahovat na potravinu po úpravě, pokud jsou - jako v projednávané věci - připojeny podrobné pokyny pro tuto úpravu a informace se týkají potraviny připravené ke spotřebě. Nařízení č. 1169/2011 neobsahuje žádné ustanovení odůvodňující názor Landgericht (zemský soud), že pod „úpravou“ v tomto smyslu je nutno chápat pouze „skutečně obsáhlé pracovní úkony“, jako je například vaření nebo ohřívání. Ustanovení čl. 32 odst. 2 nařízení

č. 1169/2011, podle nějž se údaje o energetické hodnotě a obsahu živin vyjadřují na 100 gramů nebo 100 mililitrů, je nutno vykládat v souvislosti s čl. 31 odst. 3 nařízení č. 1169/2011, energetická hodnota se tedy podle tohoto ustanovení uvádí buď ve vztahu ke 100 gramům produktu ve stavu, v němž je prodáván, nebo ve vztahu ke 100 gramům potravin po úpravě. Ustanovení čl. 33 odst. 2 prvního pododstavce nařízení č. 1169/2011 jako ustanovení o výjimce k čl. 32 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 stanoví právě pro případ čl. 30 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1169/2011, o němž se v projednávané věci jedná, že obsah živin lze výjimečně vyjádřit také v přepočtu na jednu porci, jejíž hmotnost resp. objem nemusí nutně činit 100 gramů nebo 100 mililitrů. Pro tyto případy vyžaduje čl. 33 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 1169/2011 vyjádření energetické hodnoty jak na jednu porci tak i na 100 gramů. Není důvod chápat údaj „na 100 gramů“ v čl. 33 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1169/2011 jinak než v čl. 32 odst. 2 nařízení č. 1169/2011, který připouští také vyjádření energetické hodnoty s ohledem na 100 gramů potravin po úpravě.

- 10 2. Úspěch opravného prostředku „Revision“ závisí na tom, zda musí být čl. 31 odst. 3 a čl. 33 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 vykládány v tom smyslu, že v případě, o němž se jedná v projednávané věci, je zakázáno propagovat výrobek vyjádřením obsahu živin na jednu porci potravin po úpravě, aniž by byla současně uvedena energetická hodnota na 100 g potravin ve stavu, v němž je prodáván.
- 11 a) Podle čl. 30 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 1169/2011 obsahují povinné výživové údaje o potravinách, které - jako produkt žalované - spadají do oblasti působnosti kapitoly IV oddílu 3 tohoto nařízení (viz článek 29 nařízení č. 1169/2011), informace o energetické hodnotě [písm. a)] a o množství tuků, nasycených mastných kyselin, sacharidů, cukrů, bílkovin a soli [písm. b)]. Tyto údaje se podle čl. 34 odst. 1 první věty nařízení č. 1169/2011 musí nacházet ve stejném zorném poli [čl. 2 odst. 2 písm. k) nařízení č. 1169/2011] a podle čl. 34 odst. 1 první věty nařízení č. 1169/2011 musí být, je-li - jako v projednávané věci - dostatek místa, uvedeny v tabulce s přiřazenými číselnými hodnotami. Ke splnění této povinnosti uvést výživové údaje slouží údaje na boční úzké straně obalu produktu žalované, které nejsou předmětem sporu.
- 12 b) Obsahuje-li označení balené potravin - jako v projednávané věci - povinné výživové údaje podle čl. 30 odst. 1 nařízení č. 1169/2011, může se na obale podle čl. 30 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1169/2011 opakovat energetická hodnota spolu s množstvím tuků, nasycených mastných kyselin, cukrů a soli. Tyto údaje musí být podle čl. 34 odst. 3 prvního pododstavce písm. a) nařízení č. 1169/2011 uvedeny v hlavním zorném poli [čl. 2 odst. 2 písm. l) nařízení 1169/2011], podle čl. 34 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011 mohou být však uvedeny také v jiném formátu, než jaký určuje čl. 34 odst. 2 nařízení č. 1169/2011. Údaje o energetické hodnotě, množství tuků, nasycených mastných kyselin, cukrů a soli na přední straně obalu, které jsou předmětem sporu, jsou takovými dobrovolnými, opakujícími se údaji.

- 13 c) Není jisté, zda čl. 31 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1169/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení platí pouze pro potraviny, u nichž je nezbytná úprava a jsou stanoveny pokyny pro tuto úpravu (první předběžná otázka).
- 14 aa) Podle čl. 31 odst. 3 prvního pododstavce nařízení č. 1169/2011 se údaje o energetické hodnotě a obsahu živin uvedené v čl. 30 odst. 1 až 5 vztahují na potravinu ve stavu, v němž je prodávána. Podle čl. 31 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011 se tam, kde je to vhodné, mohou tyto informace vztahovat na potravinu po úpravě, pokud jsou připojeny podrobné pokyny pro tuto úpravu a informace se týkají potraviny připravené ke spotřebě. Ustanovení čl. 31 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 platí nejen pro povinně uváděné výživové údaje (čl. 30 první pododstavec nařízení č. 1169/2011), nýbrž také v případě dobrovolného opakovaného uvedení výživových údajů (čl. 30 odst. 3 nařízení č. 1169/2011).
- 15 bb) Údaje o energetické hodnotě (energie), množství tuků, nasycených mastných kyselin, cukrů a soli na přední straně (v hlavním zorném poli) obalu, které jsou předmětem sporu, se netýkají potraviny ve stavu, v němž je prodávána (čl. 31 odst. 3 první pododstavec nařízení č. 1169/2011), nýbrž potraviny po úpravě (čl. 31 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1169/2011), totiž müsli s přidaným mlékem, přičemž jsou připojeny dostatečně přesné pokyny pro tuto úpravu (ke 40 g müsli přidejte 60 ml mléka o obsahu tuku 1,5 %) a informace se týkají potraviny připravené ke spotřebě. Odvolací soud se podle názoru senátu správně domníval, že nařízení č. 1169/2011 neobsahuje žádné ustanovení odůvodňující názor Landgericht (zemský soud), že pod „úpravou“ ve smyslu tohoto ustanovení je nutno chápat pouze „skutečně obsáhlé pracovní úkony“ jako je například vaření nebo ohřívání.
- 16 c) Nejisté však je, zda čl. 31 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1169/2011, jak tvrdil návrhovátelem na jednání o opravném prostředku „Revision“, platí pouze pro potraviny, u nichž - jako například u instantních polévek, pudingového prášku, rozpustného nápojového prášku, omáček v prášku nebo směsí na pečení - je úprava nutná a navíc je způsob úpravy stanoven. Tato otázka je pro rozhodnutí relevantní, neboť poslední uvedená podmínka není v projednávané věci splněna. Müsli lze připravovat různými způsoby. Lze jej například připravit s mlékem nebo jogurtem, přičemž mléčné produkty mohou mít různý obsah tuku; mimoto k němu lze přidat ještě další suroviny jako například ovoce nebo med. Na otázku nelze odpovědět jednoznačně.
- 17 (1) Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie z požadavků jak jednotného používání unijního práva, tak zásady rovnosti vyplývá, že pojmy unijního práva, které výslovně neodkazují na právo členských států za účelem vymezení jejich smyslu a rozsahu, musí být zpravidla vykládány autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii. Při výkladu ustanovení přitom musí být zohledněno nejen jeho znění, nýbrž také souvislost právní úpravy, k níž náleží, a účel sledovaný touto právní úpravou (rozsudek Soudního dvora ze dne 21.

června 2018, C-20/17, NJW 2018, 2309 bod 33, Oberle; rozsudek ze dne 23. května 2019, C-658/17, NJW 2019, 2293 bod 50, WB).

- 18 (2) V běžném jazyce jsou pod „potravinami po úpravě“ obecně chápány všechny potraviny připravené ke spotřebě; je nutno je vymežit ve vztahu k takovým potravinám, které lze - jako například ovoce - konzumovat jako takové [omissis]. Ze souvislosti právní úpravy, k níž ustanovení čl. 31 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011 náleží, také vyplývá, že pojem „potravina po úpravě“ v zásadě zahrnuje všechny potraviny připravené ke spotřebě. Slovní spojení „kde je to vhodné“ na začátku tohoto ustanovení však může naznačovat, že ustanovení nezahrnuje všechny případy, v nichž se informace týkají potraviny po úpravě. S přihlédnutím k účelu ustanovení nelze vyloučit, že zahrnuje pouze potraviny, u nichž je stanoven způsob úpravy. Účelem ustanovení o povinně uváděných výživových údajích je podle bodu 35 odůvodnění nařízení č. 1169/2011 porovnatelnost produktů v různě velkých baleních. Výživové údaje by měly být jednoduché a srozumitelné, aby náležitě působily na průměrného spotřebitele a sloužily účelu zajištění informovanosti (viz bod 41 odůvodnění nařízení č. 1169/2011). Pokud lze potravinu upravovat různými způsoby, nelze údaje o energetické hodnotě a obsahu živin potraviny po úpravě, které se vztahují k úpravě navrhované výrobcem, zpravidla porovnat s příslušnými potravinami jiných výrobců. Dostatečná porovnatelnost energetické hodnoty a obsahu živin je v takových případech případně zaručena pouze, vztahují-li se informace na potravinu ve stavu, v němž je prodávána. To by mohlo hovořit pro to, že se údaje o energetické hodnotě a obsahu živin v takových případech nesmí vztahovat na potravinu po úpravě, nýbrž se musí týkat potraviny ve stavu, v němž je prodávána.
- 19 d) Pro případ záporné odpovědi na první předběžnou otázku vyvstává otázka, zda je výrazem „na 100 g“ v čl. 33 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1169/2011 myšleno pouze 100 gramů produktu ve stavu, v němž je prodáván anebo - přinejmenším také - 100 gramů potraviny určené ke spotřebě (druhá předběžná otázka).
- 20 aa) Podle čl. 32 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 se údaje o energetické hodnotě a obsahu živin podle čl. 30 odst. 1 až 5 vyjadřují na 100 g nebo 100 ml. Navíc k tomuto způsobu vyjádření lze podle čl. 33 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1169/2011 energetickou hodnotu a obsah živin podle čl. 30 odst. 1 až 5 nařízení č. 1169/2011 vyjádřit na jednu porci nebo jednotku spotřeby, pokud je to snadno srozumitelné pro spotřebitele a pokud je na etiketě vyznačena velikost porce nebo jednotky spotřeby a je na ní uveden počet porcí nebo jednotek obsažených v balení. Odchylně od čl. 32 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 je podle čl. 33 odst. 2 prvního pododstavce nařízení č. 1169/2011 v případech uvedených v čl. 30 odst. 3 písm. b) nařízení 1169/2011 možné obsah živin a/nebo procentní podíl referenčních hodnot příjmu uvedené v části B přílohy XIII vyjádřit jen na jednu porci nebo jednotku spotřeby. V takových případech se podle čl. 33 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1169/2011 energetická hodnota vyjádří na 100 g či 100 ml a na jednu porci či jednotku spotřeby.



- 21 bb) Podle čl. 33 odst. 2 prvního pododstavce nařízení č. 1169/2011 mohla žalovaná v dotčeném případě dobrovolného, opakovaného uvedení energetické hodnoty a obsahu živin podle čl. 30 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1169/2011 uvést pouze obsah živin na jednu porci. Dále mohla obsah živin - jak se také stalo - uvést na jednu porci potravin po úpravě, neboť čl. 33 odst. 2 první pododstavec nařízení č. 1169/2011 platí stejnou měrou pro případ, kdy se informace týkají potravin ve stavu, v jakém je prodávána (čl. 31 odst. 3 první pododstavec nařízení č. 1169/2011), jakož i pro - v projednávané věci dotčený - případ, kdy se informace týkají potravin po úpravě (čl. 31 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1169/2011). Žalovaná uvedla obsah živin v dotčené věci také „pouze“ na jednu porci potravin po úpravě; tomu nebrání, že porci, z níž vycházela, vyjádřila na etiketě údajem „= 100 g“.
- 22 cc) Žalovaná tak byla podle čl. 33 odst. 2 druhého pododstavce nařízení 1169/2011 povinna vyjádřit energetickou hodnotu na 100 g či 100 ml a na jednu porci či jednotku spotřeby. Žalovaná uvedla také energetickou hodnotu na jednu porci potravin po úpravě a velikost této porce vyjádřila údajem „= 100 g“. Není však jisté, zda žalovaná tímto údajem dostala také své povinnost uvádět energetickou hodnotu „na 100 g“. Bylo by tomu tak pouze v případě, že výrazem „na 100 g“ v čl. 33 odst. 2 druhém pododstavci nařízení 1169/2011 - jak je přesvědčena žalovaná - je myšleno alespoň také 100 gramů potravin po úpravě a nikoliv pouze - jak je přesvědčen žalobce - 100 gramů potravin ve stavu, v němž je prodávána. Ani na tuto otázku nelze odpovědět beze vší pochybnosti.
- 23 dd) Odpověď na tuto otázku nevyplývá ze znění ustanovení ani z jeho souvislosti s právní úpravou, k níž náleží. Otázku lze proto zodpovědět pouze s ohledem na účel uvedení výživových údajů.
- 24 (1) Podle první věty bodu 35 odůvodnění je v zájmu porovnatelnosti výrobků v různě velkých baleních vhodné zachovat požadavek, aby byly povinné údaje o výživové hodnotě i nadále vyjádřeny na 100 g či 100 ml, přičemž lze případně povolit uvádění doplňujících údajů na porci. K naplnění účelu porovnatelnosti výrobků v různě velkých baleních, by mohlo být nezbytné uvádět energetickou hodnotu produktu ve stavu, v němž je prodáván, a nikoliv energetickou hodnotou potravin upravené podle určitého receptu. Je možné, že pouze uvedení energetické hodnoty určitého produktu ve stavu, v němž je prodáván, je pro porovnatelnost zamýšlenou unijním normotvůrcem postačující. Tyto produkty možná nelze vzájemně porovnávat na základě výživových údajů o porcích ve stavu po úpravě, neboť již způsob úpravy je na uvážení každého jednotlivého výrobce. Není však v zásadě zaručeno, že výživové údaje, které umožňují porovnatelnost produktů různých výrobců a vztahují se na 100 g nebo 100 ml potravin ve stavu, v němž je prodávána, jsou uvedeny v povinných údajích nebo na přední straně obalu. Povinné i dobrovolné výživové údaje se mohou týkat jak potravin ve stavu, v němž je prodávána, tak i potravin po úpravě. Povinné údaje navíc nemusí být uvedeny v hlavním zorném poli, nýbrž mohou být uvedeny i v jiném zorném poli.

- 25 (2) Na druhé straně z bodu 41 odůvodnění nařízení vyplývá, že informace o výživové hodnotě musí být jednoduché a srozumitelné, aby náležitě působily na průměrného spotřebitele, sloužily účelu zajištění informovanosti a spotřebitele nemátly. Z toho by mohlo vyplývat, že povinné uvádění výživových údajů nemá být upozaděno uváděním dalších přípustných údajů v jiných zorných polích, které může být matoucí. Spotřebitele by mohlo mást, pokud by kromě energetické hodnoty na jednu porci potraviny po úpravě byla uvedena energetická hodnota na 100 g potraviny bez úpravy [*omissis*]

[*omissis*]

PRACOVNÍ DOKUMENT